

Maatschappelijk Jaarverslag Coöperatie Deltawind U.A.

Hierbij biedt het bestuur de leden van Coöperatie Deltawind het Maatschappelijk Jaarverslag over 2018 aan.

1. Het jaar 2018 in het kort

Het jaar 2018 was een jaar vol met grote projecten:

- Interne projecten: omzetting van ledenlening naar obligaties en start nieuwe ledenadministratie;
- Verandering van uitstraling: nieuw logo, nieuwe huisstijl, nieuwe website, eerste magazine;
- Succesvol afbouwen van Windpark Krammer;
- Voorbereiden volgstappen voor de nieuwe windprojecten Blaakweg, Suyderlandt en Piet de Wit, in afwachting van uitspraak Raad van State op vergunningen;
- Zicht op nieuwe projecten, waaronder: Stad aan 't Haringvliet aardgasvrij, waterstof turbine, methaan uit zeewier, verduurzamen pakketvervoer.

2. De coöperatie

2.1 Ledenorganisatie

Ledenvergadering

Er hebben in 2018 twee reguliere ledenvergaderingen plaatsgevonden, op 22 mei en 29 november.

Op 12 maart is een extra ledenbijeenkomst georganiseerd rondom de omzetting van lening naar obligaties. Alle bijeenkomsten zijn goed bezocht, zo'n 10% van de leden komt geregeld naar een vergadering, per vergadering is hiervan de helft aanwezig.

Ledenaanwas

Met ingang van 1 april 2018 was er een ledenstop vanwege de omzetting naar obligaties, die pas weer op 1 januari 2019 is opgeheven.

	2018		2017	
	€	AANTAL	€	AANTAL
Start 1-jan	7.443.000	2401	6.707.575	2204
Nieuw		68		240
Beëindiging		77		43
31-dec	7.432.303	2392	7.491.054	2401

Van ledenlening naar obligaties Deltawind

In 2017 is door het bestuur besloten om de ledenleningen om te gaan zetten naar obligaties in de coöperatie. Dit op advies van de NCR, de Nationale Coöperatie Raad, dat had vastgesteld dat ledenleningen niet meer zijn toegestaan volgens de Wet financieel toezicht (Wft) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Daarop is al in 2017 besloten de ledenleningen om te zetten naar Obligaties Deltawind. Een uitvloeisel hiervan is dat, omwille van de AFM, het totale leenbedrag van ruim 7,5 miljoen euro teruggebracht moest gaan worden, onder de 5 miljoen euro. In het najaar van 2017 heeft het bestuur hiertoe de Reglementen op de ledenlening van Deltawind gewijzigd, die op 1 april 2018 zijn ingegaan.

In maart 2018 is een extra Algemene Ledenvergadering bijeen geroepen om de omzetting naar obligaties te bespreken. De vervolgstappen vonden plaats in het najaar van 2018:

- Begin oktober ontvingen alle leden een brief met het verzoek om te laten weten of men mee wilde werken aan de omzetting. Mensen met een lening onder de € 100,- kregen eenmalig de kans aan te vullen tot € 100,- zodat ze één obligatie konden kopen.
- In november is vastgesteld hoeveel ledenlening er terugbetaald moest gaan worden en hoeveel obligaties eenieder kon gaan krijgen. Ieder lid kreeg een persoonlijk aanbod.
- Medio december zijn alle leden die niet gereageerd hadden, opgebeld. Dit waren er zo'n 500.
- In de eerste week van januari 2019 zijn de ledenleningen omgezet naar obligaties en het resterende deel van ieders lening terugbetaald.

Deze gehele operatie heeft enorm veel tijd gekost maar is tot een goed einde gebracht.

Rentevaststelling

Sinds 2012 hanteren we de Windex bij de vaststelling van de rente, sinds 2015 wordt die aangeleverd door de WindUnie. De Windex over 2018 bedroeg 84%, een zeer matig windjaar dus. Daarmee komt het rentepercentage op de ledenlening over 2018 op 5,04%. De rente is eind maart 2019 uitbetaald.

Rente uitbetaald

De rente wordt sinds 2017 in zijn geheel uitbetaald.

	Windex	rentepercentage	Totaal rente uitbetaald	bijgeschreven	uitbetaald
Over 2013	91	5,46	€124.343		
Over 2014	89	5,34	€229.000	€60.000	€169.000
Over 2015	102	6,12	€311.000	€69.600	€241.400
Over 2016	80	4,80	€306.734	€59.575	€246.529
Over 2017	91	5,46	€386.120	-	€386.120
Over 2018	84	5,04	€374.965	-	€374.965

Nieuwe Ledenadministratie

Het programma voor de ledenadministratie dat we gebruikten, werd niet langer onderhouden door de aanbieder. Mede om de veiligheid van de gegevens te waarborgen is er voor gekozen over te gaan naar een nieuw systeem. Op landelijk niveau waren er verschillende energiecoöperaties die met hetzelfde vraagstuk zaten. Er is besloten gezamenlijk een systeem te bouwen (verbouwen) dat daarmee eigendom wordt van de gezamenlijke coöperaties. Daartoe is Coöperatie Ecode opgericht. Het nieuwe ledenprogramma heet Econobis en biedt meer mogelijkheden om alles aangaande de leden vast te leggen. Zoals het gaat met nieuwe programma's is het niet vanzelf goed. De leden merken dit doordat MIJN DELTAWIND al enige tijd niet meer werkt. Verder is de afstemming op de financiële administratie (een gebruiksmogelijkheid die we voorheen niet hadden) een hele onderneming. Wanneer het straks allemaal goed is ingeregeld, kunnen we weer een tijd vooruit.

2.2 Bestuur

Op 1 januari 2018 bestond het bestuur uit: Rudie Heintjes, Maarten Zuurmond, Sandra van Putten – Lokker, Kees van Wuyckhuysen en Anne Verhey. Anne Verhey was statutair aftredend en heeft zich niet herkiesbaar gesteld. In haar plaats is in mei 2018 Jan Maarten van der Steen benoemd tot algemeen bestuurslid.

Bestuur per 31/12/18	Portefeuilles in bestuur Coöperatie Deltawind	Hoofd functie	Nevenfunctie	Leeftijd
Rudie Heintjes	Voorzitter, Juridisch en PR, Communicatie en leden		<ul style="list-style-type: none"> Heintjes management en advies (freelance werk vanuit eigen bedrijf) Voorzitter RvT Edudelta Onderwijsgroep 	56
Maarten Zuurmond	Financiën	Business controller bij Stichting DOCK	<ul style="list-style-type: none"> geen 	49

Sandra van der Putten-Lokker	Juridisch en PR, communicatie en leden	Bedrijfscontact-functionaris Gemeente Oud-Beijerland	<ul style="list-style-type: none"> • geen 	49
Kees van Wuyckhuysse	Innovatie en Duurzaamheid.	MSc. architecture. Ba.Design bij KEES_ontwerpt, Vision Strategy Creation	<ul style="list-style-type: none"> • DGA GreenHuis • Kerndocent IGO Hogeschool Rotterdam. • Voorzitter Stichting Make Sense • Voorzitter Natuurspeeltuin Buitenplaats • Lid RvC woningcorporatie Beter Wonen Goedereede. 	55
Jan Maarten van der Steen	Innovatie en Duurzaamheid.	Manager Geopex, te Gouderak	<ul style="list-style-type: none"> • Lid begeleidingscommissie Stowa rapport kraanopstelplaatsen • Lid communicatietafel 'Stad van het gas af', te Stad aan 't Haringvliet. 	56

Zittingstermijn

Jaar	Algemeen bestuurslid	financieel	secretarieel	Algemeen bestuurslid	Voorzitter
	Jan-Maarten van der Steen	Maarten Zuurmond	Sandra van Putten	Kees van Wuyckhuysse	Rudie Heintjes
2018	Aangetreden			Herkozen	
2019					
2020		Herkiesbaar	Herkiesbaar		Herkiesbaar
2021	Herkiesbaar			Herkiesbaar	
2022					
2023		Herkiesbaar	Herkiesbaar		Niet herkiesbaar
2024	Herkiesbaar			Niet herkiesbaar	
2025					
2026		Niet herkiesbaar	Niet herkiesbaar		
2027	Niet herkiesbaar				

Bestuursvergoeding

Voorzitter	€ 4.000,- / jaar
Financiële portefeuille	€ 3.500,- / jaar
Secretariële portefeuille	€ 3.100,- / jaar
Overige bestuursleden	€ 2.800,- / jaar

Het bestuur heeft gedurende het verenigingsjaar 13 keer een reguliere vergadering gehouden. Daarnaast hebben ook de gebruikelijke aandeelhoudersvergaderingen plaatsgevonden. Twee maal voor Delta Windpark BV, Zonnepark Ouddorp aan Zee BV en Windpark De Plaet BV en één maal Aandeelhoudersvergadering Suyderlandt BV en AVA Deltawind-Zeeuwind Holding. In november is een beleidsbijeenkomst georganiseerd, begeleid door de NCR, waarin de samenwerking binnen het bestuur, de doelen en het toekomstige beleid centraal stonden. In februari is dit afgerond, met als belangrijke uitkomsten dat het bestuur stappen zal zetten om leden nauwer te betrekken bij de nieuwe ontwikkelingen.

2.3 Klankbordgroep

De Klankbordgroep is een adviescommissie van het bestuur, van maximaal 5 personen, die het bestuur adviseert op onderwerpen als de strategische ontwikkeling en innovatie, projectontwikkeling en – financiering en risicomanagement. De Klankbordgroep komt minimaal twee maal per jaar bijeen, in de aanloop naar de ledenvergaderingen. Zij doet mondeling verslag van haar bevindingen in de ALV. In maart 2018 is ze daarnaast betrokken bij de organisatie van de extra ledenvergadering rondom Obligaties. De Klankbordgroep was begin 2018 samengesteld uit de leden: Roelof Veldhuizen, Fred Warbroek, Wim Standhardt en Jasper Dogterom. De vacature is ingevuld door Sylvia van der Vlugt. De klankbordgroep vervult zelf de vacatures.

Jaar	Jasper Dogterom	Sylvia van der Vlugt	Fred Warbroek	Wim Standhardt	Roelof Veldhuizen
2018		23-4-2018 aangetreden		Herkiesbaar	
2019	Herkiesbaar		Herkiesbaar		
2020					Herkiesbaar
2021		Herkiesbaar		Aftredend	
2022	Aftredend		Aftredend		
2023					Aftredend

2.4 Commissies en ambassadeurs

Er zijn in 2018 geen commissies actief geweest. Ook de ambassadeurs hebben niet veel te doen gehad. Omdat er een ledenstop was, in verband met de omzetting van de ledenlening naar obligaties, had het niet zo veel zin om op allerlei plekken aanwezig te zijn zoals te doen gebruikelijk.

2.5 Governance en NCR gedragscode voor coöperaties

Deltawind is lid van de NCR, de coöperatieraad, die alle coöperaties in Nederland ondersteunt in het functioneren. Dat geldt dus zowel voor de grote coöperaties zoals Rabobank, Univé en Cosun, als voor de kleinere. Monique Sweep maakt deel uit van het bestuur van de NCR, in opdracht van de energiecoöperaties. De NCR heeft afgelopen jaar geholpen bij zaken als omzetting van de ledenlening en governance. Als lid van de NCR wordt Deltawind ook getoetst op de governance code van NCR. Deltawind volgt die na, met uitzondering van de volgende punten:

Tegenstrijdige belangen

Er is slechts beperkt beleid ten aanzien van tegenstrijdige belangen. Bij andere coöperaties is dat veel relevanter omdat de coöperanten daar commerciële bedrijven zijn, bij Deltawind is dat niet het geval. Wel is in de statuten geregeld dat bestuursleden in geval van tegenstrijdige belangen zich onthouden van stemming.

1. Instelling van een Ledenraad

De regel is als volgt: “Indien gedurende drie opeenvolgende jaren i. het ledenaantal van de coöperatie meer dan 500 personen is, en/of ii. de opkomst in de algemene ledenvergadering minder dan 50% van de leden is, zal het bestuur de algemene ledenvergadering een voorstel doen tot statutenwijziging strekkende tot instelling van een ledenraad welke de bevoegdheden heeft van de algemene ledenvergadering.”

Hier wijkt Deltawind bewust van af. We willen graag het directe contact met de leden.

2. Accountant in ALV.

Dit is al eens voorgesteld aan de ALV maar daar was geen behoefte aan. Dit is echter altijd op verzoek van de ALV mogelijk.

Op de volgende punten ontbreekt beleid, maar is er de wens dat te gaan ontwikkelen:

3. Opleiding en opvolging
Deltawind heeft geen specifiek opleidingsbeleid voor de bestuursleden, wel vraagt ze bestuursleden en klankbordleden om deel te nemen aan de introductie cursus voor coöperaties.
4. Rekrutering jonge bestuursleden
Het bestuur heeft geen beleid ten aanzien van de rekrutering van jonge coöperatieleden die in aanmerking willen komen voor een bestuurlijke en/of toezichthoudende functie binnen de coöperatie.

2.6 Risicomanagement

Het ontwikkelen van een windpark vraagt in de aanloop om het nemen van een fors financieel risico (voor onderzoek, vergunningenprocedures en dergelijke), maar wanneer de bank besloten heeft geld te investeren (Financial close noemen we dat moment), dan is een windproject een vrij zekere investering. De grootste risico's voor een windcoöperatie zijn: het ontbreken van voldoende wind en lage energietarieven. Op beiden heeft Deltawind geen invloed. Waar ze wel invloed op heeft, is het realiseren van projecten met een goede business case zodat er voldoende marge is, en zorgen dat de windturbines draaien wanneer het waait, waarbij goed onderhoudsbeleid een belangrijke rol speelt. Het afstemmen van alle projecten en de daarvoor benodigde investeringen vraagt wel om goed beheer van de geldstromen.

Het bestuur hanteert verschillende instrumenten voor risicobeheersing:

1. Cash Flow prognose (minimaal 2x per jaar) : overzicht van de te verwachten grote inkomsten en uitgaven over meerdere jaren. Bijvoorbeeld rondom de teruggave van de ledenleningen is een dergelijk instrument van belang om te voorkomen dat er problemen ontstaan bij het voldoen aan financiële verplichtingen.
2. Managementrapportage (iedere vier maanden): brengt kosten en opbrengsten in beeld van de organisatie en de projecten gedurende het jaar. Hiermee wordt bewaakt of de prognoses ook worden waargemaakt.
3. Portfoliomodel (jaarlijks): hiermee kunnen toekomstscenario's worden gesimuleerd, bijvoorbeeld de risico's van stapeling van tegenvallers. Wat als bijvoorbeeld de windproductie jarenlang laag is, de rente stijgt en ook de grondprijzen. Hiermee wordt in beeld gebracht of de coöperatie over voldoende weerstandvermogen beschikt.

3. Het werk

Het werk betreft het produceren van duurzaam opgewekte energie en het stimuleren van efficiënt energieverbruik, zo staat het in de statuten. Hiertoe hebben we jarenlang geïnvesteerd in windparken, waar we nu de revenuen van ontvangen. Er gaat nog het een en ander gebouwd worden, waarover meer onder paragraaf 3.2., Maar omdat op Goeree-Overflakkee de windopgave is verdeeld heeft Deltawind besloten zich op verdere verduurzaming van het eiland toe te gaan leggen.

3.1 Deltawind 2020

Onder de vlag Deltawind2020 onderzoeken we nieuwe projecten voor Deltawind, anders dan wind. In iedere ledenvergadering is hierover bericht. Hieronder het overzicht van activiteiten, de meeste activiteit vonden plaats in de **blauwe** projecten. Eveneens kansrijk voor verdere ontwikkeling zijn de **groene** projecten.

SPOOR

1	Zonneprojecten	Met wie	Stand van zaken 2018
	Postcoderozen	Diversen, waar onder Kwekerij Nollestee	Mede door verlaging elektriciteitsbelasting kunnen postcoderoosprojecten financieel niet uit.
	Zonnedaken Zonbassin Krammer	Zeeuwind Projectteam Deltawind Zeeuwind Holding	Gestart in 2019 Kansen worden onderzocht, project wordt uitgewerkt
2	Energie opslag		

	Batterij Krammer	Projectteam Deltawind Zeeuwind Holding	Nog geen vorderingen
	Waterstof Convenant	Overheden / bedrijfsleven	Voor Deltawind is dit onderdeel opgenomen in project Stad Aardgasvrij
3	Woningverbetering Stad aardgasvrij	Gemeente / bewoners / lokale partijen/ Antea	Subsidie aangevraagd en niet gekregen. Tweede poging in 2019. Projectleider aangesteld door gemeente, die pakt organisatie op.
	Waterstof turbine Warmte uit oppervlaktewater	Hygro Waterschap	Onderzoek naar haalbaarheid. Waterschap is hier nog niet aan toe.
	Woningaankoop en -aanpak	Bouwbedrijven / makelaar	Wordt in 2019 opgepakt
4	Vervoer Deelauto Soc. deelauto	Leden-buurtbewoners Goed-voor-goed / gemeente	Wordt niet door omgeving opgepakt. Hier is de juiste werkwijze nog niet gevonden.
	Pakketvervoer	Gemeente / Eco2city	Vordert nog steeds.
5	Lokaal net Gelijkstroomnet	Casa Ratsma	Geen ontwikkeling
6	Andere opwekking Methaan uit zeewier Getijdencentrale Tidal Test Centre	ECN /Mark Soetman Tidal Test Centre	Begint concrete vormen aan te nemen. Geen zicht op ontwikkelingen Geen zicht op ontwikkelingen
	Kitepower	Gemeente	Kansen worden nog onderzocht
7	Bewustwording Energiearmoede	Gemeente	Gemeente

3.2 Windenergie

Windpark Piet de Wit (De Plaet BV)

De productie van het windpark in 2018 was matig, als gevolg van weinig wind. De productie bedroeg 36,45 miljoen kWh. De energie werd voor het laatste jaar nog verkocht onder de oude prijs. Vanaf 2019 zal deze fors lager zijn. De prijs van de CO2 rechten daarentegen was goed, ruim vier keer zo veel als begroot. De onderhoudskosten zijn opnieuw laag geweest. Het gehele jaar is er gewerkt aan de opschaling. De belangrijkste mijlpalen zijn:

- het tekenen van de grondovereenkomsten
- de subsidieaanvraag. De SDE+ is begin 2019 is toegekend.

Er lopen nog bezwaren tegen de vergunningverstrekking van een zevental omwonenden.

Windpark Battenoert (Delta Windpark BV)

Ook in de cijfers van Windpark Battenoert is het matige windjaar zichtbaar, met een productie van 36,67 miljoen kWh. Wel is medio oktober de 100 miljoenste kWh geproduceerd.

De energieprij is beter geweest dan in 201. Dit zal er toe leiden dat de subsidie, die achteraf gecorrigeerd wordt, zal worden verlaagd. De garanties van oorsprong zijn verkocht tegen 50% meer dan het jaar ervoor. Deze beide meevallers leiden tot iets meer inkomen dan in 2017.

Tot mei 2018 heeft het onderhoud nog plaatsgevonden binnen de garantie, daarna is de prijs omhoog gegaan en ook in mei 2019 zal nog een prijsstap gemaakt worden, vanaf dat moment zijn we uit de garantie en betalen de reguliere prijs.

De beschikbaarheid was tussen rond de 99%.

Windfonds

Er is begin 2018 € 13.841 afgedragen aan de omgeving. Na afdracht aan de omwonenden binnen 1500 meter (€ 500,- per huishouden) blijft er voor de dorpsraden ruim € 7.500,- over waarvan 2/3 naar Nieuwe-Tonge gaat en € 2.500,- naar Oude Tonge. Deze verdeling is in 2016 tot stand gekomen op advies van de betrokkenen zelf.

Verkoop kWh via Vandebron

Via Vandebron is de stroom van het windpark rechtstreeks te koop. Dit is jarenlang genoemd als een belangrijke wens voor de bewoners op Goeree-Overflakkee. Per saldo zijn er nog geen 200 huishoudens van GO die hier gebruik van maken.

Stichting Obligatielening Delta Windpark

In januari 2018 is rente betaald op de obligatielening. Ten behoeve van de obligatiehouders is er een Stichting Obligatielening Delta Windpark. Het bestuur is twee maal bijeen geweest. Het bestuur ontvangt een onkostenvergoeding per vergadering.

Het bestuur van de Stichting wordt gevormd door:

Peter Visser	voorzitter
Wilma de Bruine	secretaris
Wim Standhardt	penningmeester

Windparken Suyderlandt en Blaakweg

In september 2017 zijn de vergunningen aangevraagd voor de bouw van beide windparken en de bijbehorende bestemmingsplanwijziging. Er is in 2017 bezwaar aangetekend tegen de vergunningverlening en bestemmingsplanwijziging. De rechtbank noch de raad van State zijn in staat gebleken in 2018 uitspraak te doen. Op 3 april 2019 heeft de RvS de bezwaren ongegrond verklaard en daarmee zijn de vergunningen definitief.

Windpark Krammer BV en Deltawind-Zeeuwind Holding

Deltawind en Zeeuwind hebben gezamenlijk een holding die inbreng levert in de AVA van Windpark Krammer en projecten rondom Windpark krammer aanstuurt.

Directie Holding

Gert-Jan van der Valk	voorzitter
Teus Baars	namens Zeeuwind
Monique Sweep	namens Deltawind

Directie Windpark Krammer

Tijmen Keesmaat	algemeen directeur
Ton Vrijdag	bouwdirecteur

Windpark Krammer is in 2018 verder afgebouwd. In november waren alle turbines aangesloten op het net, tot maart 2019 zal er nog gebouwd worden. De productie bedroeg in 2018 149.642 MWh.

Een van de belangrijkste thema's gedurende de bouw is het onderwerp veiligheid. Gedurende de bouw is er een zeer stringent veiligheidsbeleid gevoerd: heel goede instructies aan de voorkant, voor iedere werknemer en leverancier, en stevige controle op de uitvoering. Dat samen met een beloningsbeleid voor de veiligste medewerker en het veiligste bedrijf. Er is in totaal 525.000 uren gewerkt is in 2018. In het totaal hebben er 9 incidenten plaatsgevonden die gelukkig alleen hebben geleid tot korte afwezigheid op het werk (maatstaf in het veiligheidsbeleid).

In 2018 zijn er 30 turbines in gebruik genomen en overgenomen.

Er heeft een proef plaatsgevonden om te onderzoeken of het mogelijk is de luchtvaartverlichting te beperken, tot die momenten dat er vliegverkeer is. Door middel van radar kan het vliegverkeer worden gedetecteerd. Hiermee kan de hoge verlichting in 98% van de tijd uit. De proef is geslaagd. Nu zal de wetgeving nog aangepast moeten worden en moet de radar worden aangeschaft. Mogelijk gaat dit samen met andere windparken gebeuren.

Op de turbines is apparatuur aangebracht om vogels en vleermuizen te detecteren en met dat doel worden de turbines dan in clusters stilgezet. Het goed afstellen hiervan kost de nodige tijd, de turbines staan nog te vaak zonder reden stil, met productieverlies als gevolg. Dat zal komend jaar verder worden ingeregeld.

3.2 Zonne-energie

Zonnepark Ouddorp aan Zee

Het was een fantastische zomer en ons zonnepark heeft dan ook een goede productie geleverd:

	kWh
2013	867.115
2014	924.539
2015	949.550
2016	949.046
2017	934.094
2018	950.235

3.31 Energieproductie en vermeden CO2 uitstoot

Productie in kWh	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Coöperatie Deltawind			-	34.069	212.170	290.462
Delta Windpark BV	36.666.135	39.566.394	32.493.710	3.345.839	8.788.463	8.752.598
Windpark De Plaet BV (100%)	36.477.891	37.940.170	35.790.968	43.355.043	39.300.808	38.064.281
Windpark Krammer (100%)		Nihil	-	-	-	-
Zonnepark Ouddorp aan Zee BV	950.235	934.094	949.046	949.550	924.539	867.115
Totaal	74.094.261	78.440.658	69.233.724	47.684.501	49.225.980	47.974.456

Per miljoen opgewekte kWh bespaart windenergie in Nederland een uitstoot van 550 ton CO₂, ten opzichte van dezelfde hoeveelheid productie in een bestaande energiecentrale. In 2018 is door Delta Windpark, De Plaet en het zonnepark 40.700 ton CO₂ uitstoot vermeden.

4. Het bedrijf

4.1 Personeel

In april 2018 is Mirjam Lugtenburg aangenomen. Met haar komst kunnen we de dagelijkse financiële werkzaamheden in eigen huis uitvoeren. Mirjam heeft veel ervaring met de administratie van het MKB, en is in 2018 al van grote waarde gebleken.

Gijs van Hout is nog het hele jaar voor 100% gedetacheerd bij Krammer. Gaby van der Ent heeft 40% van haar werktijd voor Krammer gewerkt, maar heeft dat in de tweede helft van het jaar enigszins kunnen afbouwen, na de komst van Annelies van den Brink medio september. Annelies heeft de functie van officemanager bij Krammer voor de beheerfase aangenomen, voor 50%. Zij is ook beschikbaar voor Deltawind, maar haar uren worden voor het overige gedeclareerd aan Krammer.

Een overzicht van het gemiddeld aantal FTE's van de werknemers:

	2018	2017	2016	2015
directie	0,95	0,95	0,95	0,95
projectmanagers	1,60	1,60	1,60	1,60
molenaars	0,90	0,90	0,90	0,90
administratie en secretariaat	<u>2,50</u>	<u>1,90</u>	<u>1,90</u>	<u>1,5</u>
	5,95	5,35	5,35	4,5

5. De wereld om ons heen

5.1 Bijdragen aan brancheontwikkeling

Samenwerking tussen coöperatie is een van de 7 coöperatieve basisprincipes van coöperaties. Deltawind neemt deel aan activiteiten die de branche (wind- en overige duurzame energie, energiecoöperatieven) verbeteren en nieuwe impulsen geeft. Vanuit het team zijn we betrokken bij de landelijke organisaties ODE-decentraal, REScoop, Ecode, Hoom en NCR. Monique Sweep is bestuurslid bij Ecode, Hoom en NCR, Robert Koster neemt deel aan de commissiecommunicatie van NWEA. Ecode is opgericht om als energiecoöperaties gezamenlijk een automatiseringssysteem te realiseren dat Econobis is genoemd. Dit project is in september 2017 gestart en zal in mei 2019 worden opgeleverd. Deltawind heeft inmiddels haar administratie hierin ondergebracht.

5.2 Delen van kennis

Ook in 2017 is met regelmaat bijgedragen aan symposia. Er is met andere coöperaties gesproken over onze werkwijze en succesfactoren. Omdat we een van de oudste en meest succesvolle coöperaties in Nederland zijn kunnen we anderen inspireren. Met regelmaat worden we gevraagd mee te werken aan afstudeer- of promotieonderzoeken.

5.3 Educatie

Vanuit de Christelijke Scholengemeenschap Prins Maurits worden we met regelmaat gevraagd mee te werken aan studieactiviteiten. Ook Edudelta weet ons hiervoor te vinden. Het gaat om incidentele activiteiten als gastlessen, bezoeken aan turbines, bijdragen aan infomarkten en begeleiden van studiegroepjes.

Sinds 2016 beschikken we over een interactieve TouchTable. Hiervoor maken we educatieve programma's in samenspraak met de scholen. De tafel is een groot succes, hij rouleert onder de Eco-schools basisscholen.

5.4 Sponsoring

We hebben diverse lokale activiteiten ondersteund met onze aanwezigheid en met sponsorgelden. St. Akkerranden ontvangt gedurende vijf jaren een groter bedrag. Voor het overige gaat het om bedragen van € 75,- tot € 300,- voor lokale activiteiten.

6. MVO- en duurzaamheidsbeleid

6.1 Goed bestuur

We respecteren privacy rechten van medewerkers, leden, consumenten, klanten, leveranciers en andere zakenpartners en hebben daarom veel aandacht besteed aan instelling van AVG beleid. Ook andere coöperatie hebben we hiermee geholpen.

6.2 Mensenrechten en gedrag

Het succes van Coöperatie Deltawind hangt af van het gedrag van iedereen die hierbij betrokken is. Door integer, respectvol en transparant te zijn in ons handelen, creëren we waarde, behouden we vertrouwen van onze relaties. Het is de basis van onze goede reputatie, ons verhaal en ons toekomstige succes. Bij Coöperatie Deltawind discrimineren medewerkers anderen niet en vallen zij anderen niet lastig op basis van bijvoorbeeld ras, kleur, sekse, seksuele oriëntatie, leeftijd, religie, politieke voorkeur, nationale, etnische of sociale afkomst. Onze regels ten aanzien van gedrag zijn van toepassing op iedereen die verbonden is aan de Coöperatie; de leden, de het bestuur, de directie, leidinggevenden en medewerkers, en ook extern ingehuurd krachten, stagiairs en leveranciers worden geacht zich aan de regels voor goed gedrag te houden in hun relatie met of namens ons bedrijf. Een ieder heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid.

6.3 Werkomstandigheden

We geloven dat onze medewerkers ons meest waardevolle kapitaal zijn. We geven de voorkeur aan open

communicatie we moedigen hen aan om zich zowel professioneel als persoonlijk te ontwikkelen. We hebben gemotiveerde en goed opgeleide medewerkers nodig om onze doelen te bereiken.

De Coöperatie Deltawind vindt het belangrijk dat iedereen die betrokken is bij de organisatie in een gezonde en veilige omgeving kan functioneren en dat werknemers met plezier naar het werk kan gaan. Met betrokkenen bedoelen we zowel collega's, bestuursleden, vrijwilligers als anderszins bij en op de organisatie betrokkenen. Ongewenste omgangsvormen kunnen nadelige gevolgen hebben voor het persoonlijk welbevinden, de sfeer en voor de arbeidsprestatie. Onder ongewenste omgangsvormen verstaan wij: seksuele intimidatie, discriminatie, pesten, fysiek geweld en andere vormen van (verbale) agressie.

De coöperatie beschikt over een protocol aangaande ongewenste omgangsvormen. Ook is er zowel voor de coöperatie als voor WP Krammer een vertrouwenspersoon aangesteld, waar men terecht kan wanneer zich problemen voordoen die niet met de leidinggevende besproken kan worden.

Vanwege de aard van het werk komt agressie vanuit de omgeving herhaaldelijk voor. Niet alle omwonenden van nieuwe windparken zijn daar even gelukkig mee, en de manier waarop dat wordt gecommuniceerd is niet altijd even respectvol. Gelukkig hebben we niet met fysieke agressie of bedreiging te maken gehad zoals dat elders in het land wel het geval is geweest.

6.4 Milieu

Coöperatie Deltawind ontleent haar bestaansrecht aan bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling. We zijn gewend om vanuit een duurzaam perspectief naar onze activiteiten te kijken. Binnen kantoor wordt uiteraard gekeken naar duurzame oplossingen bij inkoop, energieverbruik en afvalscheiding. Iedere dag zijn we bezig met projecten die leiden tot minder CO₂ uitstoot, bewust omgaan met grondstoffengebruik en bevorderen van het bewustzijn van alle bij onze coöperatie betrokkenen. Al onze projecten zijn daarop gericht. In het beheer van onze windparken gaat kWh productie boven inkomsten. Dat wil zeggen dat we soms keuzes maken die financieel niet het meest oplevert omwille van de energieproductie.

Afgelopen jaar hebben we twee nieuwe duurzame doelstellingen gerealiseerd:

Elektrische deelauto

We hebben vanaf 16 april 2019 een elektrische deelauto geleased waar medewerkers zo veel mogelijk gebruik van maken voor afspraken buiten de deur. Deze deelauto is buiten kantoor tijden ook privé te leen. Hiervan wordt niet zo veel gebruik gemaakt. Het is de bedoeling dat ook omwonenden mee kunnen gaan delen. Dat plan is in 2018 nog niet gestart. Het blijkt dat hiervoor een tweede auto nodig is. De aanschaf hiervan is begroot voor 2019 indien daar voldoende belangstelling voor is.

Grondstoffenpaspoort als criterium in tender

In een tenderproces met een van onze partners hebben we voorgesteld om de aanwezigheid van een grondstoffenpaspoort mede leidend te laten zijn in de uitkomst. Hiermee hopen we ook in onze professionele omgeving bij te dragen aan bewustwording.

6.5 Eerlijk zaken doen

Ons zakelijk gedrag is eerlijk en transparant. We willen eerlijke en wederzijds uitdagende relaties opbouwen en onderhouden met betrouwbare zakenpartners die standaarden toepassen die vergelijkbaar zijn met die van ons en bijdragen aan onze doelen. Bij onze keuze van onze partners kijken we naar hun reputatie. Bij financiering van onze projecten geven we de voorkeur aan banken die hoog scoren in de 'Eerlijke banken wijzer'.

We zorgen dat onze directe leefomgeving meeprofiteert van onze werkzaamheden. Daar waar mogelijk betrekken we lokale bedrijven bij onze activiteiten en ontwikkelingen. Dat is ook nog eens duurzaam.

We begaan we geen enkele vorm van omkoping en staan dit ook niet toe. We geven of accepteren geen geschenken of entertainment om een wederdienst of om een zakelijke beslissing te beïnvloeden.

We geloven niet in concurrentie en het bijbehorende vechten en verslaan. Dat is ingegeven door schaarste-denken. De zakelijke kansen zijn groot genoeg om ieder het zijne te kunnen gunnen.